

Sammenfætningen. Der var i Gaar et æret Medlem, som tillod sig at henvise til en bestemt organiseret Forening her i Landet — jeg tror, det var dansk Arbejdersamfund — hvorfra han kunde ønske at faa valgt Medlemmer og lade dem have Indflydelse paa Valget. Jeg skal ikke nærmere omtale dette, men skal kun sige, at jeg for mit Bedkommende ikke har noget imod det. Det ærede Medlem oplæste denne Forenings Program — de arbejde jo ogsaa med et smukt Maal, det gik væsentlig ud paa at modarbejde Striker, hvad vi heller ikke have noget imod; men for øvrigt er dansk Arbejdersamfund vistnok allerede kommen paa det rene med, at der ad den Vej, som de tænkte sig, heller ikke kan gennemføres noget; men hvis det er heldigt at have Repræsentanter derfra i Kommissionen, har jeg heller ikke noget derimod, men hentilser kun til det eventuelle Udvalg at tage under Overvejelse, om det ikke kunde lade sig gøre at give Landarbejderne mere direkte Indflydelse paa Valget end efter Lovforslaget. Endelig skal jeg kun gentage dette, at jeg ønsker Kommissionen nedsat og samtidig vil ønske alt godt for dens Bestræbelser. Jeg vil ønske, at man ikke maatte blive stoffet.

Medens jeg har Ordet, maa det maasse være mig tilladt, uden absolut at holde mig til dette Forslag, at gøre et Par Bemærkninger om Agrarspørgsmaalet og Agrarlovene, uden dog at komme ind paa Enkeltheder; thi hvis jeg vilde det, kunde jeg have taget Ordet ved de forskellige Lovforslags Behandling. Men jeg ønsker kun at sige, hvorfor vi fra vor Side — min Kollega her ved Siden af mig og jeg — holdt os saa passivt ved disse Loves Behandling. Det er min Overbevisning, at det ikke er undgaet hverken Tingets Opmærksomhed eller adskilliges Opmærksomhed uden for Tinget, men at man har tænkt: Hvorfor have Socialdemokraterne ikke taget fat paa denne Sag? Vi have jo Ord for ikke at tro paa noget andet end det, vi selv arbejde for, hvilket vel i og for sig er rigtigt, men samtidig have vi den Betydning væltet over paa os, at alt, hvad der kommer fra anden Side, enten det er saa eller saa, enten det er godt eller ikke godt, skulde vi modarbejde for at skabe Utilfredshed og derigennem styrke vor Sag. Det forholder sig ikke saa, ingenlunde, og vi have ogsaa vist det ved vor Passivitet her. Jeg ved ogsaa, at der er Folk uden for vort Parti, Folk, der i ethvert Tilfælde for have staaet som store Modstandere af vort Parti, som nu have begyndt at nærme sig dette og fortælle vore

Partifæller, at det er aldeles urimeligt, at vi ikke have rejst en Storm imod denne Agrarbevægelse. Men til alle, som have bekræftet sig med denne Tanke, vil jeg kun sige, at det er vel overvejet, naar vi have staaet som passive Tilskuer over for denne Sag. Vi have fulgt den fra dens Begyndelse med megen Opmærksomhed; vi have ventet med Spændt Opmærksomhed paa, hvorledes Resultatet vilde blive af Mødet i Odense, og jeg vil sige, at efter de Beslutninger, som der bleve tagne, have vi ikke fundet Anledning til at rejse nogen Storm mod Agrarbevægelsen. Hvis den besiddende Landbostand er saa betrængt, som det er fremført gennem Agrarernes Talsmænd, ønske vi virkelig, at man kunde komme dem til Hjælp; men jeg vil saa kun indsette den Bemærkning, at det kun burde være de betrængte Landboere, som skulde hjælpes, men de Forslag til Reformen, som foreligge allerede nu, ville lige saa godt komme de ikke betrængte Landboere til Gavn som de betrængte. Og det er et Spørgsmaal — jeg vil tillade mig at sige det — om det ikke vilde være lige saa godt at lade Kommissionen tage ogsaa den Sag under Behandling, som at Kommissionen ubekræftende eller hovedsagelig skal befatte sig med Landarbejderne. Det bliver dog et Spørgsmaal, om det ikke havde været mere forsædligt at komme til en Erkendelse og Forstaaelse af, hvem der virkelig er de betrængte paa Landet, og da paa en eller anden Maade at give dem en Støtte til rentefrit Laan, indtil de komme paa Venene, eller paa anden Maade. Men til Trods for, at vi have ment, at det ikke er den absolut heldigste Maade, der er foreslaaet nu, have vi ikke fundet Anledning til at rejse Kamp eller Storm derimod. Kun maa vi desværre sige, at vi ikke have nogen Tro til, at det, om end alle disse Forslag, som ere foreslaaede fra Agrarernes Side, bleve til Lov, vilde have nogen virkelig Betydning for den betrængte Landbostand. Vi ville selvfølgelig fremdeles med Opmærksomhed følge Bevægelsen i hele dens Udvikling; men hvad der har haft Betydning for os til ikke at se nogen Fare i Agrarbevægelsen, har været dette, at Agrarerne i deres Møder have taget Afstand fra Forbyrdelse af Livsfornødenhederne, og jeg haaber, at Agrarerne vedblivende vilde have Øjet aabent for dette, at de ikke for at gavne sig selv komme til at lægge flere Byrder paa andre endnu mere betrængte Medborgeres Skuldre, end de i Forvejen have. Jeg vil slutte med atter at anbefale det omtalte Forslag.